

РЕШЕНИЕ

№ 757

гр. Благоевград, 23.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, III ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Татяна Д. Богоева Маркова

при участието на секретаря Миглена Ант. Каралийска
като разгледа докладваното от Татяна Д. Богоева Маркова Гражданско дело № 20211210102590 по описа за 2021 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по искова молба, подадена от "..... със седалище и адрес на управление гр. С..... чрез юрисконсулт Я. З. против Г. Л. Д., с ЕГН *****, с адрес гр. Б.....с която е предявен иск с правно основание чл. 422 ГПК.

С исковата молба се иска да бъде постановено решение, с което да се приеме за установено по отношение на ищеца „с със седалище и адрес на управле.....ние: гр. С.че..... ответникът Г. Л. Д. ЕГН *****, със постоянен адрес: гр. Б..... му дължи сума в общ размер от 5759,44 лв., представляващи непогасено задължение по Запис на заповед в полза на А..... на 03.06.2019г., които задължения са предмет на Заповед за изпълнение по ч. гр. д. № 20201210102272 на РС Б.....

Претендират се сторените разноски в заповедното и в исковото производство.

Твърди се в исковата молба, че на 03.06.2019г. Г. Л. Д. е издал Запис на заповед „без разноски/без протест“, с която неотменимо и безусловно се задължава да заплати в полза на сума в размер на 8379,32 лв. Поддържа се, че падежът ѝ е бил на 01.12.2019г. Междувременно задължението е погасено с 2619, 88 лв., като е налице остатък в размер на 5759,44 лв., който до момента не е възстановен. След изтичането на падежа по записа на заповед, от страна нае подадено заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК, въз основа на което е образувано ч. гр. д..... в РС Б..... По делото е издадена Заповед за изпълнение и изпълнителен лист, въз основа, на който е образувано изп. д. 20217010400879 при ЧСИ рег. № 701 в КЧСИ А..... Ц..... В хода на производството е констатирано, че заповедта за изпълнение е връчена на длъжника и последният е подал възражение по чл. 414 от ГПК, предвид което и на основание чл. 415 от ГПК предявява иск за установяване съществуването на парично вземане в размер на 5759,44 лв., произтичащо от издадена на 03.06.2019г. Запис на заповед в полза на

С разпореждане № 1319/24.11.2021 г. съдията докладчик след като е извършил проверка за редовност на поправената исковата молба /чл. 129 от ГПК/ и допустимост на предявените с нея искове, в съответствие с чл. 130 от ГПК, на основание чл. 131 от ГПК е постановил препис от исковата молба и доказателствата към нея да се изпратят до ответника с указание, че в едномесечен срок може да подаде писмен отговор, отговарящ на изискванията на чл. 131, ал. 2 от ГПК.

Изпратеното съобщение до ответника е връчено на 10.01.2022г. лично.

Видно от данните по делото в законоустановения едномесечен срок 24.01.2022г. е постъпил писмен отговор от ответника чрез пълномощник. Оспорва се предявения иск, като се иска отхвърлянето му. Сторени са възражения за наличие на каузалното правоотношение и възражения за недължимост на сумите по същото.

Претендират се сторените по делото разноски в заповедното и в настоящото производство.

Твърди се, че към датата на издаване на процесния запис на заповед - 03.06.2019 г. ответникът е заемал длъжността „Ма..... при работодател - ищеца „..... като след завръщането си от отпуск поради временна неработоспособност през м. май 2019 г. е извикан от представители на работодателя и са му предоставени за подпис документи от извършена, докато него го е нямало на работа, ревизия в поверения му магазин, които документи са били в копие и са били антидатираны /с поставена предходна дата/, според които документи в магазина са били установени липси на стоки и материални ценности на работодателя. Твърдените от работодателя липси са били в размер на 8379.32 лева. Поддържа се, че работодателят задължава Г. Д. да подпише предоставени документи за т.н. „ревизия“ и като обезпечение на твърдяното задължение за имуществена отговорност на служителя Г. Д. му предоставя и процесния Запис на заповед от 3.06.2019 г. Г. Д. подписва документите и записа на заповед и несъгласен с констатациите на работодателя подава предизвестие по чл. 326 КТ за прекратяване на трудовия му договор.

Твърди се от ответника, че процесният Запис на заповед от 3.06.2019 г. е издаден от Г. Д. като обезпечение на твърдяно от работодателя му към онзи момент „..... задължение за имуществена отговорност на служителя Г. Д., който според работодателя е имал качеството отчетник, за липси в общ размер на 8379.32 лева. С отговора се прави изрично възражение, че Г. Д. няма задължения към бившия си работодател по каузалното правоотношение между тях, произтичащо от имуществена отговорност за липси на стоки и материални ценности в общ размер на 8379.32 лева по следните доводи:

Поддържа се, че н а първо място, Г. Д. не е имал качеството отчетник, за да му бъде ангажирана имуществена отговорност по чл. 207, ал. 1, т. 2 КТ. На следващо място, не е налице надлежно установена липса на поверени материални ценности на Г. Д. в размер на 8379.32 лева, за да му бъде надлежно ангажирана имуществена отговорност по чл. 207, ал. 1, т. 2 КТ. Твърди се, че реално Г. Д. не е участвал в т.н. „ревизия“, при която са установени твърдяните от работодателя липси и установените такива липси не са действителни. Сочи се, че няма доказателства за тези липси и техния размер, няма доказателства, че такива стоки и материални ценности са поверени на Г. Д. да ги събира, съхранява, разходва или отчита.

В допълнение се поддържа, в нарушение на чл. 272 КТ бившият работодател на ответника, без негово съгласие, е извършил удържки от обезщетението му по чл. 224 КТ за неползван платен годишен отпуск в размер на 2619.88 лева, което доказва недобросъвестността му като работодател и незаконосъобразните му действия. С оглед изложеното, предвид недължимостта на вземането по каузалното правоотношение между страните, се иска да се отхвърли предявения иск за заплащане на стойността на издадения запис на заповед за обезщетението на това недължимо вземане по каузалното правоотношение като неоснователен.

В срока за отговор е предявена насрещна искова претенция, като нередовностите ѝ са отстранени в указания срок и на 11.02.2022г. е подадена поправена насрещна искова молба от Г. Л. Д., с ЕГН *****, с адрес: град Б..... чрез пълномощника адв. П. С. Д., със съдебен адрес: гр. С..... проти..... в „А. със седалище и адрес на управление: гр. С..... представлявано от А..... В..... Д..... и М..... М.... - членове на Управителния съвет.

С насрещния иск се иска да бъде постановено решение, което да се осъди ответника да заплати на ищеца обезщетение за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224 КТ в общ размер на 42 работни дни за период, както следва: за 2017 г. - 11 дни неплатен годишен отпуск, за 2018 г. - 20 дни неплатен годишен отпуск и за 2019 г. - 11 дни

неползван платен годишен отпуск, като общия размер на обезщетението е 2619.88 лева, законна лихва за забава за заплащане на главницата за периода от 01.09.2019 г. до 24.01.2022 г. в размер на 637.29 лева, както и обезщетение по чл. 86 ЗЗД в размер на законната лихва за забава върху посочените суми, считано от датата на завеждане на исковата молба до окончателното им изплащане.

Претендират се сторените по делото разноски.

Твърди се от ищеца в насрещната искова молба, че е бил служител на ответното дружество в периода от 01.12.2015 г. до 05.07.2019 г., че трудовият му договор е прекратен на основание чл. 326 КТ, считано от 05.07.2019 г. Поддържа се, че при прекратяване на трудовия договор Г. Д. е имал неизползван платен годишен отпуск в общ размер на 42 работни дни за период, както следва: за 2017 г. - 11 дни неизползван платен годишен отпуск, за 2018 г. — 20 дни неизползван платен годишен отпуск и за 2019 г. — 11 дни неизползван платен годишен отпуск, като общият размер на дължимото към него от..... „А. обезщетение за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224 КТ е било в размер на 2619.88 лева. Твърди се още, че в срока по чл. 228, ал. 3 КТ — до края на месец август 2019 г., ответното дружество не е заплатило обезщетение за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224 КТ на Г. Д. в размер на 2619.88 лева. С оглед изложеното се твърди, че ответното дружество дължи законна лихва за забава за периода от 01.09.2019 г. до 24.01.2022 г. в размер на 637.29 лева, тъй като съгласно чл. 228, ал. 3 КТ ответното дружество е в забава, считано от 01.09.2019 г.

С разпореждане № 384/17.02.2022 г., съдията докладчик след като е извършил проверка за редовност на насрещната искова молба и допустимост на предявените с нея искове, в съответствие с чл. 130 от ГПК, на основание чл. 131 от ГПК е постановил препис от насрещната искова молба и доказателствата към нея да се изпратят до ответника по нея с указание, че в едномесечен срок може да подаде писмен отговор, отговарящ на изискванията на чл. 131, ал. 2 от ГПК.

Съобщението е връчено на ответника по насрещния иск на 23.02.2022г.

Видно от данните по делото в указания едномесечен срок е постъпил отговор по насрещната искова молба на 14.03.2022г. Със същия се оспорва предявения насрещен иск като неоснователен и недоказан. Сочи се, че между А1 и Г. Д. е имало налице трудово правоотношение, като служителят е заемал длъжността „М....., съгласно трудовия му договор и длъжностната му характеристика. Със Заповед 367 от 28.06.2019г., връчена на 10.07.2019г. трудовият му договор е прекратен на основание чл. 326, ал.1 от КТ. При прекратяването на трудовото правоотношение, на служителят се дължи обезщетение за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224 от КТ. Видно от приложения като доказателство фиш за работната заплата за месец юли 2017г., който е и последния за служителя, му е начислена сума в общ размер на 2756, 00 лв., която представлява обезщетение за неизползван платен годишен отпуск. Поддържа се, че при преглед на горепосочения фиш, е видно, че работодателят е направил удръжка в размер на 2619,88 лв. Удръжката, както е посочено, е по чл. 272 от КТ и е свързана с липси и вреди. Сочи се, че на първо място никъде не е посочено и твърдяно, че удръжката е направена именно от обезщетението за неизползван платен годишен отпуск. На второ място се поддържа, че за направената удръжка е налице изрично писмено съгласие, изразено в собственоръчно подписана от ищеца декларация от 03.06.2019г. По силата на чл. 272, ал. 1 КТ без съгласието на служителя работодателят има право да прави удръжки от трудовото му възнаграждение само при наличието на изчерпателно уредени правни основания. По аргумент от противното на чл. 272, ал. 1 КТ със съгласието на служителя, работодателят има право да прави удръжки извън посочените случаи. Законодателят изрично разграничава двата варианта, при които работодателят има право да прави удръжки от трудово възнаграждение на служителя. Единият е без съгласие на служителя и при наличие на основание по чл. 272, ал. 1 КТ. Другият е при наличие на изрично съгласие на служителя за направата на удръжки от трудовото възнаграждение и без наличието на основание по чл. 272, ал. 1 КТ. При условие, че служителят дава своето изрично съгласие, той определя в кои

случаи и до какъв размер работодателят може да прави удържки от неговото трудово възнаграждение. При наличие на изрично съгласие - декларацията по чл. 272, ал. 1 КТ, работодателят прави удържки без да спазва реда по чл. 210 и чл. 211 КТ, без да прилага ограниченията по смисъла на чл. 446 Гражданско процесуалния кодекс и т. н. Предвид гореизложените факти счита искът за абсолютно неоснователен и се иска отхвърлянето му, като се претендират сторените разноски.

С Определение № 665/07.05.2022г. съдът е приел за съвместно разглеждане предявения насрещен иск Г. Л. Д., с ЕГН *****, с адрес: град Б..... чрез пълномощника адв. П. С. Д., със съдебен адрес: гр. София, п.к.бул. „П..... против „А.....сът седалище и адрес на управление: гр. С.....представявано от А..... В..... Д..... и М..... М..... - членове на Управителния съвет.

В съдебно заседание ищцовото дружество, редовно призовано се представлява от юрисконсулт Захариев, който поддържа предявения иск, по същество изразява становище за основателност и доказаност, като се иска уважаването му, по отношение на насрещния иск поддържа становище за неоснователност на същия, тъй като на ищеца по насрещния иск са изплатени всички дължими суми, като работодателят е направил удържки в размер на 2 619, 88 лв. законосъобразно. Претендират се сторените в заповедното и в исковото производство разноски, подробни съображения излага в писмени бележки.

В съдебно заседание ответника, редовно призован не се явява, представлява се от редовно упълномощен процесуален представител адвокат Д., който поддържа подадения писмен отговор за неоснователност на предявения иск, като поддържа и насрещния иск, ангажира доказателства. По същество изразява становище за недоказаност и неоснователност на предявения установителен иск, а относно предявения насрещен иск поддържа становище за основателност и доказаност, като се иска уважаването му. Претендират се сторените по делото разноски с представен списък по чл. 80 от ГПК.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства и въз основа на закона, достигна до следните фактически и правни изводи:

От приложеното ч. гр. д. № 2272/2020г. по описа на РС-Б..... се установява, че ищецът е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК, вх. № 904806/06.11.2020г., за вземането, предмет на настоящото производство, като съдът е издал заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК № 908686/09.11.2020г., с която е разпоредено длъжникът Г. Л. Д., ЕГН *****, от гр. Б.....да заплати на кредитора "А.сът седалище и адрес на управление: гр. С..... представлявано от А..... В. ...Д. и М. М... –изпълнителни директори, чрез юрисконсулт Я.....З.... следната сума:

- 5759,44 лева /пет хиляди седемстотин петдесет и девет лева и четиридесет и четири стотинки/ - представляваща част от менителнично задължение /главница/ по Запис на заповед от 03.06.2019г., издаден от Г. Л. Д. в полза на "А....., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на постъпване на заявлението в съда – 06.11.2020г., до окончателното погасяване.

В срока по чл. 414, ал. 2 ГПК на 25.08.2021г. длъжникът е подал възражение срещу издадената заповедта за незабавно изпълнение чрез процесуален представител-адв. Д.. Съдът с Определение № 905492/14.09.2021г. е спрял на основание чл. 420, ал. 1 ГПК, принудителното изпълнение на Заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК с № 908686 от 09.11.2020 г., издадена по ч. гр. д. № 2272/2020г. по описа на Районен съд – гр. Б.....и е указал на заявителя да предяви установителен иск, като съобщението е връчено на 29.09.2021г. видно от данните по заповедното производство в срока по чл. 415 ГПК заявителят и ищец в настоящото производство на 19.10.2021г. е предявил иск по чл. 422 ГПК.

Видно от представения в заповедното производство оригинал на запис на заповед с дата на издаване 03.06.2019г. и място на издаване гр. С..... Г. Л. Д.-ответник в производството в качеството си на издател на записа на заповед се е задължил безусловно и неотменимо, без протест и разноски, без никакви възражения и без такси и удържки от какъвто и да било

характер да плати на ищцовото дружество сумата от 8379, 32 лв., като е изписано с думи „осем, три, седем, девет, 32 ст.“. В запис на заповед е посочен падеж на плащане 01.12.2019г. с място на плащане в гр. София по посочена банкова сметка.

Няма спор по делото, обявено е за ненуждаещо се от доказване между страните и се установява от приетия по делото Трудов договор № 8570/30.11.2015г., че между страните е съществувало трудово правоотношение, като видно от трудовия договор ответникът Г. Д. е заемал длъжността „търговски консултант“, дирекция „Продажби на частни клиенти“ с място на работа-всички Мтел магазини на територията на **гр. П. Ви.....**дно от допълнително споразумение № 109/05.01.2018г. със същото е изменен трудовия договор, считано от 08.01.2018г. като по силата на допълнителното споразумение ответникът заема длъжността „мениджър магазин“, направление „П.....“, с основно месечно трудово възнаграждение 1200,00 лв. и е изрично посочено, че замества М.....Л..... Ц.....Г.....до нейното завръщане, а останалите клаузи остават непроменени. Приета е и длъжностна характеристика за длъжността мениджър магазин за регион София 2, като сред задълженията са и „носи материална отговорност за събирането, съхраняването, разходването или отчитането на парични или материални ценности от продажба на стоки, услуги и продукти на компанията, носи пълна имуществена отговорност като материално отговорно лице съгласно чл. 207, ал. 1 от КТ за дълготрайните активи и стоково-материални ценности в поверения му магазин При констатирана липса отговаря спрямо Работодателя за причинената липса в пълен размер, управлява стоковите наличности в магазина-отговаря за движенията на търговски стоки, касаещи неговия магазин, отговаря за ежедневната проверка на стокови наличности и др.“. Длъжностната характеристика е подписана от Г. Д. на 08.01.2018г.

Видно от Заповед № 367/28.06.2019г. трудовото правоотношение на ответника Г. Д. е прекратено на основание чл. 326, ал. 1 от КТ, считано от 05.07.2019г. В заповедта е наредено да се изплати на Г. Л. Д. обезщетение за неизползван платен годишен отпуск на основание чл. 224, ал. 1 от КТ. Заповедта е връчена на работника на 10.07.2019г.

Видно от приетия по делото фиш за работна заплата за м. юли 2019г. на ответника е начислено обезщетение за неизползван платен годишен отпуск за 2017г., 2018г. и за 2019г. в общ размер от 2756, 00 лв., като във фиша е отразена и удръжка по чл. 272 за липси и вреди в размер на 2619, 88 лв.

По делото е представена и приета декларация от 03.06.2019г., подписана от Г. Л. Д., който като заемащ длъжността мениджър А.....е заявил съгласието си със следното: Въз основа на извършена проверка от дати 13.05.2019г. /заповед № 826 и 31.05.2019г./заповед 1082 от отдел „Управление на кредитния риск“ приема направените констатации, че в следствие на извършени от него нарушения на вътрешни инструкции за работа на А. е била на.....несена имуществена вреда. Изразява съгласие доброволно да заплати на „А.....обезщетение за така причинената имуществена вреда, като на основание чл. 272, ал. 1 от КТ изразява съгласие сумата от 8 379, 32 лв. да бъде удържана/прихваната от работодателя от вземанията му за трудово възнаграждение и други, произтичащи от действащо и/или прекратено трудово правоотношение, включително и от възникнало негово вземане за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224, ал. 1 от КТ. Посочено е още, че като гаранция за точно изпълнение, издава в полза на „з.....апис на заповед за сумата от 8379, 32 лв. с падеж 01.12.2019г. Декларацията съдържа подпис на ответника, който не е оспорен.

Съдът на основание чл. 176 от ГПК е задължил представителя на ищеца А..... В..... Д..... да се яви лично в следващото съдебно заседание да отговори на въпроса - Вярно ли е, че издаденият от Г. Л. Д. запис на заповед от 03.06.2019 година за сумата от 8379.32 лева е издадена като обезпечение за ангажираната му имуществена отговорност по съществуващото между страните до онзи момент трудово правоотношение за липси, установени от работодателя му „А..... като е предупредил, че при неизпълнението да се яви лично без основателна причина, съдът на основание чл. 176, ал. 3 от ГПК може да приеме за доказани обстоятелствата, за изясняването на които страната не се е явила или е отказала да

отговори без основателна причина или даде уклончиви или неясни отговори. Същият не се е явил по делото без основателна причина, поради което съдът намира за доказано, че процесната запис на заповед е издадена като обезпечение за ангажираната имуществена отговорност на ответника по съществуващото между страните до онзи момент трудово правоотношение за липси, установени от работодателя му „А.....“

Така установеното от фактическа страна, сочи на следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. с чл. 415, ал. 4 ГПК във вр. с чл. 535 ТЗ.

Предявените насрещни икове са с правно основание чл. 224, ал. 1 от КТ и чл. 86 от ЗЗД.

По главния иск: Всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания и възражения. Ищецът следва да установи наличие на процесуалните предпоставки на иска по чл.422 от ГПК, по реда на пълното и главно доказване да докаже наличието на изискуемо и ликвидно менителнично задължение по запис на заповед, поето от ответника като издател, издаден в негова полза и редовността от външна страна на последния, а именно че съдържа императивните реквизити на чл.535 и сл. от ТЗ и подлежи на изпълнение, настъпването на падежа на вземането.

Ответникът следва да докаже възраженията, респ. да установи, че е погасено задължението.

Във връзка с въведените от ответника възражения, касаещи наличието на каузално отношение, същият носи тежестта за доказване, че процесният запис на заповед е издаден във връзка с конкретно каузално отношение, а именно като обезпечение по констатирани липси-имуществена отговорност. В този смисъл съгласно задължителните разяснения, дадени в т. 17 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по тълк. д.№ 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, предметът на делото по предявен установителен иск по чл. 422 ГПК се определя не само от правното твърдение на ищеца, но и от естеството на противопоставените от ответника възражения. При направено от ответника възражение да е поемал задължение към ищеца по конкретна каузална сделка, за чието обезпечение би могъл да е издаден запис на заповед, кръгът на спорните и подлежащи на доказване факти в процеса се разширява, като на изследване подлежи и разкритата кауза в отношенията между страните. В този случай, ответникът носи доказателствената тежест за установяване на тези твърдения-наличието на каузално отношение. За да премине доказателствената тежест у ищеца, ответникът следва да докаже връзката между процесния запис на заповед и наличието на кауза-установени липси по чл. 207, ал. 1, т. 2 от КТ, задължението по което е поддържал, че обезпечава с менителничния ефект.

При въведено от страна на ответника твърдение за съществуването на каузално правоотношение в производството по иск с правно основание чл. 422 от ГПК, за обезпечаването на което е издаден записът на заповед, кредиторът - ищец следва да докаже валидно възникнало задължение за установени липси- следва ищецът да установи, че е придобил собствеността и заприходил стоките, че е установена липсата им и със стойността им е намаляло неговото имущество, като произхода на това намаляване е неустановен, но и че на ответника е било възложено като трудово задължение да събира, съхранява, разходва и отчита тези стоково-материални ценности, които той е приел с подписа си „под отчет“.

Ако ищецът докаже валидно възникнало задължение на ответника по каузалното правоотношение, ответникът следва да докаже погасяването на същото и съответно възраженията си относно каузалното правоотношение.

По насрещния иск- по иска за обезщетение за неизползван платен годишен отпуск с правно основание чл. 224, ал. 1 от КТ-ищецът носи тежестта да докаже прекратяване на трудовото правоотношение, наличие на неизползван платен годишен отпуск за претендираните години и дни и размера на обезщетението.

Ответникът по насрещния иск следва да докаже твърдението си, че е изплатил обезщетението за неизползван платен годишен отпуск.

По иска с правно основание Предявен е иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. с чл. 415, ал. 4 ГПК във вр. с чл. 535 ТЗ.

По процесуалната допустимост: налице е активна и пасивна процесуална легитимация и правен интерес от предявяването му-страни по настоящото дело са страните по заповедното производство по ч.гр.д.№ 2272/2020г. по описа на БРС. За ищеца е налице правен интерес от предявяването на иска, тъй като ответникът – длъжник в заповедното производство, в определения от закона срок е възразил срещу издадената спрямо него заповед за изпълнение, поради което е направил вземането на ищеца-заявител спорно. Настоящият иск е предявен в едномесечния срок по чл.415, ал.1 от ГПК.

По същество:

Предявеният иск е неоснователен.

Предмет на установителния иск е установяване спрямо длъжника в заповедното производство, дължимостта на вземането, предмет на оспорената заповед за изпълнение, както на заявеното в заповедното производство основание, така и по размер. Оспорената заповед за изпълнение е издадена на основание несъдебно изпълнително основание сред визираните в чл.417, т.9, предл.1-во от ГПК – запис на заповед.

Съобразно задължителните разяснения, дадени в т. 17 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по тълк. д.№ 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, предметът на делото по предявен установителен иск по чл. 422 ГПК се определя не само от правното твърдение на ищеца, но и от естеството на противопоставените от ответника възражения. При направено от ответника възражение да е поемал задължение към ищеца по конкретна каузална сделка, за чието обезпечение би могъл да е издаден запис на заповед, кръгът на спорните и подлежащи на доказване факти в процеса се разширява, като на изследване подлежи и разкритата кауза в отношенията между страните. В този случай, ответникът носи доказателствената тежест за установяване на тези твърдения-наличието на каузално отношение. За да премине доказателствената тежест у ищеца, ответникът следва да докаже връзката между процесния запис на заповед и наличието на кауза-установени липси по чл. 207, ал. 1, т. 2 от КТ, задължението по което е поддържал, че обезпечава с менителничния ефект.

При въведено от страна на ответника твърдение за съществуването на каузално правоотношение в производството по иск с правно основание чл. 422 от ГПК, за обезпечаването на което е издаден записът на заповед, кредиторът - ищец следва да докаже валидно възникнало задължение за установени липси- следва ищецът да установи, че е придобил собствеността и заприходил стоките, че е установена липсата им и със стойността им е намаляло неговото имущество, като произхода на това намаляване е неустановен, но и че на ответника е било възложено като трудово задължение да събира, съхранява, разходва и отчита тези стоково-материални ценности, които той е приел с подписа си „под отчет”.

Ако ищецът докаже валидно възникнало задължение на ответника по каузалното правоотношение, ответникът следва да докаже погасяването на същото и съответно възраженията си относно каузалното правоотношение.

Няма спор между страните, че ответникът е подписал запис на заповед със соченото от ищеца съдържание. Документът не е оспорен като неавтентичен - че подписът не е на лицето, което се сочи за издател на ценната книга.

Записът на заповед е абсолютна търговска сделка по силата на чл. 1 ал. 1 т.8 ТЗ. Същият е уреден в чл. 535 и следв. ТЗ, като по отношение на него с характеристиката му на менителничен ефект и доколкото са съвместими с естеството му, се прилагат и разпоредбите, уреждащи менителницата. Съгласно чл.538, ал.1 ТЗ "издателят на записа на заповед е задължен по същия начин, както платецът на менителницата", който според чл.463, ал.1, пр.II ТЗ отговаря за плащането по менителничния ефект. За да е действителен и за да породи валидно менителнично правоотношение, записът на заповед следва да съдържа визираните в разпоредбата на чл. 535 от ТЗ реквизити, като тяхната кумулативна наличност обуславя валидността на менителничния ефект.

Според настоящия съдебен състав са налице реквизитите за изписване на наименованието "запис на заповед" в текста и в заглавието на ценната книга, посочени са място на издаване, издател, дата на издаването, посочен е и падежа на задължението. В същото време според настоящия съдебен състав обаче е налице неяснота относно точната сума за плащане. В записа на заповед е посочен от издателя в текста с цифри 8379, 32 лв., като е изписано с думи „осем, три, седем, девет, 32 ст.“. В тази връзка записа на заповед, поради липса на един от реквизитите по чл. 535, т.2 от ТЗ, който предпоставя като елемент от съдържанието, посочването на определена сума пари, е нередовен от външна страна, поради което не може да произведе валидно действие на менителничен ефект. При действието на чл. 460 от ТЗ във вр. чл. 537 от ТЗ, ако в менителницата сумата е написана едновременно с думи и с цифри, при различие важи сумата, написани с думи. В този смисъл е трайната съдебна практика, че сумата в записа на запис следва да бъде изписана точно, ясно и конкретно с думи и не следва да поражда съмнения. В процесния казус текстовото изписване на дължимата сума е непълно и неточно, като не може да бъде извлечена категорично и еднозначно волята на издателя относно размера, доколкото би могло да се мисли, че се касае до отделни суми – осем лева, три лева и т.н., а не осем хиляди триста седемдесет и девет лева и тридесет и две стотинки. Съдът намира, че в конкретния случай, с оглед различието между сумата, изписана в цифри и с думи, не може да се установи каква точно е дължимата сума, тъй като изписването с думи не може да се тълкува еднозначно т.е., че важи сумата, която е изписана с думи.

С оглед на гореизложеното процесният запис на заповед се явява недействителен и ответника не дължи заплащане посочената в него сума. Поради това искът по чл. 422 ГПК, вр. чл. 535 ТЗ е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Вторият спорен по делото и правнорелевантен въпрос е свързан с въведеното възражение от ответната страна за съществуването на каузални отношения между страните по делото и обезпечаването на парични задължения на последният, като издател на записа на заповед.

В тази връзка, настоящият състав счита, че и при валиден запис на заповед, настоящият иск се явява неоснователен поради следните съображения:

Съгласно разясненията, дадени в т. 17 на Тълкувателно решение № 4/2013 от 18.06.2014г. по тълк. дело № 4/2013г. на ВКС, ОСГТК в хипотезата на предявен иск по чл. 422 ГПК при въведено в исковия процес твърдение за съществуване между страните на каузално правоотношение, по повод и във връзка с което е издаден записът на заповед, това правоотношение подлежи на изследване от съда, доколкото въведеното от ответника възражение би имало за последица погасяване на вземането по записа на заповед. Следователно в производството по иска по чл. 422 ГПК във връзка с чл. 538 ТЗ в посочената хипотеза решаващият съд дължи проверка освен на редовността на записа на заповед от формална страна и произнасяне по въведените обективни /абсолютни и относителни/ менителнични възражения, но и проверка на вземането, предмет на процесния запис на заповед, с оглед връзката му между менителничния ефект и каузалното отношение на страните, и произнасяне по въведените субективни /лични/ менителнични възражения, произтичащи от съпътстващите записа на заповед каузални отношения. Като доказването на релевираните възражения на длъжника срещу приносителя на записа на заповед, основани на каузалната сделка, ще има за последица освобождаване на длъжника от менителнична отговорност и ще е основание за отхвърляне на иска по чл. 422 ГПК във връзка с чл. 538 ТЗ.

В отговора на исковата молба ответника е навел твърдение, че подписването на процесния запис на заповед е свързано с полагането от него трудово правоотношение при ищеца и е издаден като обезпечение на твърдяно задължение за пълна имуществена отговорност.

В случая се установи, че действително страните са били в трудови правоотношения, като според настоящия съдия докладчик като взе предвид представения трудов договор и допълнително споразумение същият е заемал длъжността мениджър продажби, но според трудовия договор с място на работа магазини в гр. П..... С оглед приложението на чл. 176, ал. 3 от ГПК съдът намира за доказано, че процесната запис на заповед е издадена като обезпечение за ангажираната имуществена отговорност на ответника по съществуващото

между страните до онзи момент трудово правоотношение за липси, установени от работодателя му „А.....С оглед посоченото ищецът е следвало да докаже валидно възникнало задължение за установени липси- следва ищецът да установи, че е придобил собствеността и заприходил стоките, че е установена липсата им и със стойността им е намаляло неговото имущество, като произхода на това намаляване е неустановен, но и че на ответника е било възложено като трудово задължение да събира, съхранява, разходва и отчита тези стоково-материални ценности, които той е приел с подписа си „под отчет”. От приетите по делото доказателства – подписана длъжностна характеристика се установява, че ответникът е заемал отчетническа длъжност, но в магазини в гр. П..... Липсват представени доказателства, че същият е заемал тази длъжност в магазин в гр. Б...В тази връзка съдът намира, че представената декларация, с която същият се е съгласил с извършена ревизия в магазин на ищеца в гр. Б.... е неотносима.

На следващо място съгласно чл.207, ал.1, т.2 КТ работник или служител, на когото е възложено като трудово задължение да събира, съхранява, разходва или отчита парични или материални ценности, отговаря спрямо работодателя за липса - в пълен размер заедно със законните лихви от деня на причиняването на щетата, а ако това не може да се установи - от деня на откриване на липсата. При предявен иск за ангажиране на пълна имуществена отговорност по чл.207, ал.1, т.2 КТ в тежест на работодателя - ищец е да установи следните правопораждащи факти: 1) съществуване на трудово правоотношение с ответника към момента на установяване на липсата; 2) възложена на последния отчетническа функция; и 3) наличието на липса, която трябва да е с неустановен произход. В тежест на работника - материалноотговорно лице е да опровергае презумпцията, че липсата е причинена от него или по негова вина.

Липсата се състои в недостиг, недоимък в касата и представлява едно състояние на неотчетност. Характерното за този недостиг е неустановеният му произход, невъзможността да се установят причините за състоянието на неотчетност. Този недостиг следва да е възникнал по време на упражняване на съответната трудова функция, доколкото отговорността за съхраняването и отчитането на съответните ценности е специфично трудово задължение, което е елемент от трудовото правоотношение на съответното материално - отговорно лице. При констатирането на такъв недостиг възниква презумпция, че липсата е причинена от отчетника. Тази презумпция произтича от една страна от специфичната трудова функция на отчетника, че именно негово задължение е да пази и отчита поверените му парични или материални ценности, а от друга и от нейния неизяснен произход.

Необходимо условие в тази насока е ищецът да е установил по безспорен начин наличието на липса в твърдения от него размер. Съдът счита за недоказан в настоящото производство факта за наличието на липси, както и техният размер. Действително представена е декларация от ответника, която съдържа извънсъдебно признание за констатирани липси, но на първо място както се отбеляза същата е за магазин, за който няма данни ответника да е бил на работа, а отделно от това същата следва да се обсъди ведно с други доказателства, каквито не са представени от ищеца. Мотивиран от изложено съдът намира, че по делото не се установиха предпоставките за реализиране имуществена отговорност на ответника за заплащане на сумата от 8379, 32 лв.

Извън посоченото съдът намира за нужно да отбележи и следното. При така установеното каузално правоотношение и връзката му със запис на заповед, издаден като обезпечение на пълната имуществена отговорност на работника за липси, настоящият състав намира, че в случая се касае за едностранна сделка, която е нищожна на осн.чл. 26, ал.1 ЗЗД, във връзка с чл. 44 ЗЗД. Съобразно задължителната практика на ВКС, разпоредбите на КТ, който уреждат имуществената отговорност на работника са императивни и страните по трудовото правоотношение не могат да уговорят ред, различен от този посочен в КТ. Когато вредата е причинена на работодателя по небрежност при или по повод изпълнението на трудовите задължения, служителят отговаря имуществено съобразно Кодекса на труда, раздел II. По естеството си задължението на служителя да обезщети вредите, причинени на работодателя

при или по повод изпълнението на трудовите задължения, е вторична, санкционна правна последица от извършено вредоносно нарушение на трудовите задължения и е специално уредена форма на гражданска отговорност за вреди. Допустимо е паралелно съществуване на облигационно и трудово правоотношение между едни и същи правни субекти/работодател и служител/, когато с едностранната сделка в случая-источник на облигационно правоотношение не се нарушават императивни норми на Кодекса на труда. Специалният режим на имуществената отговорност на работника или служителя, уреден в разпоредбите от чл. 203 до чл. 212 КТ, се отнася до субекта на нарушението, обекта на нарушението, признаците на фактическия състав на нарушението от обективна страна /противоправност на деянието, вреда, причинна връзка/, вината от субективна страна, размера на отговорността, начина, срока и размера за осъществяване на имуществената отговорност. Разпоредбите, уреждащи имуществената отговорност на работника или служителя за вреди, причинени на работодателя по небрежност при или по повод изпълнението на трудовите задължения, имат императивен характер, поради което е недопустимо да се уговаря между страните нещо различно от тях – решение № 134/10.09.2012 година по гр.д. № 134/2011 година, II т.о. на ВКС. Според настоящия състав императивни са правните норми в КТ, уреждащи и пълната имуществена отговорност за липси. Действително пълната имуществена отговорност, каквато е отговорността за липси на материално –отговорното лице се осъществява по общия исков ред- чл. 211 КТ, а по този ред се развива и производството по чл. 422 ГПК. Това е така, тъй като в конкретния случай се е развило първо заповедно производство по реда на чл. 471, т.9 ГПК –въз основа на запис на заповед, който има гаранционно - обезпечителна функция по отношение на вземането на работодателя за липси. По този начин въпросът за начина на осъществяване на пълната имуществена отговорност се поставя в зависимост от развитието на заповедното производство и по-конкретно от подаване на възражение от работника. Това е така, защото само при подадено възражение се развива исковото производство по реда на чл. 422 ГПК, а пропускът да се подаде възражение води до невъзможност работникът да се защити пред съда по същество. Това е в генерално противоречие с основната цел на Кодекса на труда за закрила на труда, регламентирана в чл. 1, ал.3 от него. Мотивиран от изложеното, съдът намира, че имуществената отговорност на работник или служител не би могла да бъде реализирана въз основа на запис на заповед, който има гаранционно - обезпечителна функция по отношение на вземането на работодателя за липси. Такава отговорност следва да се реализира след изпълнение на процедурата в КТ, която има императивен характер и дори и да се приеме, че по делото има индиции за действия, които да ангажират имуществата отговорност на служителя Д., то отговорността му спрямо работодателя не може да се реализира чрез подписване на запис на заповед, а единствено по предвидения в КТ ред. Отделно от това правната уредба на записа на заповед като ценна книга, е уредена в Търговския закон. Това предполага, че записът на заповед е предназначен да урежда отношенията между търговците в търговския оборот. Настоящият съдебен състав намира за порочна създадената практика задължения на физически лица, които не са търговци да се обезпечават чрез издаване на запис на заповед. Още по - малко, тази ценна книга да служи за обезпечение по трудово правоотношение, чиято правна уредба е регламентирана в специален закон - Кодекс на труда. Именно в КТ е предвиден реда и начина за реализиране на имуществената отговорност на работника.

Предвид изложеното съдът намира предявения иск за неоснователен.

По насрещния иск с правно основание чл. 224 КТ.

По иска за обезщетение за неизползван платен годишен отпуск с правно основание чл. 224, ал. 1 от КТ-ищецът носи тежестта да докаже прекратяване на трудовото правоотношение, наличие на неизползван платен годишен отпуск за претендираните години и дни и размера на обезщетението.

Ответникът по насрещния иск следва да докаже твърдението си, че е изплатил обезщетението за неизползван платен годишен отпуск.

Установи се по безспорен начин от приетата по делото заповед за прекратяване на трудово правоотношение, че същото е прекратено, считано от 05.07.2019г. Няма и спор и се установява от приетия фиш за работна заплата, че ищецът по насрещния иск е имал неизползван платен годишен отпуск както следва: за 2017 г. -11 дни неизползван платен годишен отпуск, за 2018 г. — 20 дни неизползван платен годишен отпуск и за 2019 г. — 11 дни неизползван платен годишен отпуск, като общият размер на дължимото към него от „А..... обезщетение за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224 КТ е в размер на 2756, 00 лв. Не се спори между страните, че от тази сума ищецът по насрещния иск не е получил сумата от 2619, 88 лв., тъй като същата е удържана от работодателя във връзка със твърдяно от него задължение за липси-имуществена вреда, което твърди, че е станало със съгласието на работника на основание чл. 272, ал. 1 КТ. Съдът не констатира в производството ищецът по насрещния иск да е имал задължение към работодателя за заплащане на обезщетение за имуществени вреди-липси, поради което приема, че ответникът по насрещния иск незаконосъобразно е удържал сумата от 2619, 88 лв. Липсват ангажирани от ответника по насрещния иск доказателства посочената и дължима сума за неизползван платен годишен отпуск да е заплатена по друг начин на ищеца, поради което искът е основателен в пълния му размер, като същият се дължи и ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба-24.01.2022г.

По иска с правно основание чл. 86 от ЗЗД.

Процесното обезщетение по чл. 224, ал. 1 КТ се дължи при прекратяване на трудовия договор, считано от 05.07.2019 г., поради което приложение намира нормата на чл. 228, ал. 3 (Нова – ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 22.12.2017 г.) КТ, която е действала към момента на възникване на вземането за обезщетение за неизползван платен годишен отпуск. Посочената норма предвижда срок за плащане на процесното обезщетение – а именно последното число от месеца, следващ месеца, през който правоотношението е прекратено, освен ако в колективния трудов договор е договорен друг срок, като след изтичане на този срок работодателят дължи обезщетението заедно със законната лихва. При липса на доказателства за уговорен друг срок за плащане на процесното обезщетение, същото е следвало да се плати най – късно на 31.08.2019 г. При това от 01.09.2019 г. ответникът е изпаднал в забава за плащане на дължимото обезщетение.

От горното следва, че за периода 01.09.2019 г. – 24.01.2022 г. се дължи обезщетение за забава в размер на законната лихва, като на основание чл. 162 ГПК съдът го определя в размер на 638, 22 лв. Доколкото ищецът е претендирал по-малка сума и с оглед диспозитивното начало, то искът за заплащане на лихва за забава е основателен за целия претендиран период от 01.09.2019г. до 24.01.2022г. и за целия размер от 637, 29 лв.

При този изход на делото разноси се дължат само на ответника, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК. Видно от данните по делото Г. Д. е сторил разноси за адвокатско възнаграждение в размер на 400, 00 лв. за заповедното производство и 1100, 00 лв. в исковото производство, които следва да бъдат присъдени от настоящия съдебен състав. С оглед изложеното ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника сумата от 1500, 00 лв., представляваща разноси в заповедното и в исковото производство за адвокатско възнаграждение.

С оглед обстоятелството, че ищецът по иск по чл. 224 от КТ е освободен от внасяне на държавни такси и с оглед уважаване на предявените насрещни икове, то ответникът по насрещните икове следва да бъде осъден да заплати по сметка на РС-Благоевград държавна такса в размер на 104, 80 лв. по иска по чл. 224 от КТ и 50, 00 лв. по иска по чл. 86 ЗЗД или общо сумата от 154, 80 лв.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявеният от "А. със седалище и адрес на управлен.....ие гр. С.чр.....ез юрисконсулт Я....З.... против Г. Л. Д., с ЕГН *****", с адрес гр. Б..... иск с правно

основание чл. чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. с чл. 415, ал. 4 ГПК във вр. с чл. 535 ТЗ за признаване за установено по отношение на ищеца „..... със седалище и адрес на управление: гр. С. че ответникът Г. Л. Д. ЕГН *****, съ.....с постоянен адрес: гр. Б.....му дължи сума в общ размер от 5759,44 лв., представляващи непогасено задължение по Запис на заповед в полза нана 03.06.2019г., които задължения са предмет на Заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК № 908686/09.11.2020г., издадена по ч. гр. д. № 2272/2020г. по описа на РС Б....., КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА "А. с.....ъс седалище и адрес на управление г.....р. С. чрез юриконсулт Я..... З..... да заплати на Г. Л. Д., с ЕГН *****, с адрес гр. Б..... сумата от 2619, 88 лв. /две хиляди шестстотин и деветнадесет лева и осемдесет и осем стотинки/, представляваща обезщетение за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224 КТ в общ размер на 42 работни дни за период, както следва: за 2017 г. - 11 дни неизползван платен годишен отпуск, за 2018 г. - 20 дни неизползван платен годишен отпуск и за 2019 г. - 11 дни неизползван платен годишен отпуск, сумата от 637, 29 лв. /шестстотин тридесет и седем лева и двадесет и девет стотинки/, представляваща законна лихва за забава за заплащане на главницата за периода от 01.09.2019 г. до 24.01.2022 г., ведно със законната лихва върху сумата от 2619, 88 лв., считано от датата на завеждане на исковата молба-24.01.2022г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА "А.....със седалище и адрес на управление гр. С.....чрез юриконсулт Я.....З..... да заплати на Г. Л. Д., с ЕГН *****, с адрес гр. Б..... сумата от 1500, 00 лв. /хиляда и петстотин лева/, представляваща сторени разноси в заповедното и исковото производство за адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА "А.....със седалище и адрес на управление гр. С..... чрез юриконсулт Я.... З..... да заплати по сметка на РС Б..... сумата от 154, 80 лв. /сто петдесет и четири лева и осемдесет стотинки/, представляваща държавна такса по уважените искове, както и сумата от 5, 00 лв. /пет лева/ в случай на служебно издаване на изпълнителен лист.

На основание чл.259, ал.1 от ГПК, Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Окръжен съд- гр. Б..... в двуседмичен срок от връчването му на страните.

На основание чл.7, ал.2 от ГПК Препис от решението да се връчи на страните

Съдия при Районен съд – Благоевград: _____